

Onderwerp: Beleidsregels bestuurlijke boete SZW 2015

BBV nr: 2015/55953

1. Inleiding

De Wet aanscherping handhaving en sanctiebeleid SZW-wetgeving, oftewel de Fraudewet, beoogt door het voorkomen en aanpakken van uitkeringsfraude het draagvlak onder het Sociaal Zekerheidsstelsel te behouden c.q. te vergroten.. Het Boetebesluit sociale zekerheidswetten (Boetebesluit) is een nadere uitwerking van deze wet.

Een aantal ontwikkelingen heeft de Minister doen besluiten tot het schrijven van een brief waarin de gemeenten verzocht worden om bij het opleggen van bestuurlijke boetes anders te handelen dan voorheen. Aanleidingen zijn: een intern onderzoek van het Ministerie, een motie van de Tweede Kamer, een onderzoek van de Ombudsman en vooral de uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) van 24 november 2014. Al deze zaken hebben betrekking op de uitwerking van de Fraudewet in de praktijk.

Kernconclusies van de Minister zijn :

- Het schenden van de inlichtingenplicht blijft een overtreding die met een boete kan worden gesanctioneerd.
- Er moet bij boeteoplegging een indringender toets aan het evenredigheidsbeginsel plaatsvinden; het automatisch opleggen van de standaard 100 % boete en de minimumboete van € 150,- is niet meer aan de orde.
- Uitgangspunt wordt dat de boete vastgesteld wordt op 50 % van het benadelingsbedrag, tenzij er sprake is van ‘opzet’, ‘grove schuld’ of ‘verminderde verwijtbaarheid’.
- Boetes mogen niet hoger zijn dan de maximumboetes op grond van artikel 23 lid 4 van het Wetboek van Strafrecht.
- Bij overtredingen die zijn aangevangen voor 1 januari 2013 en voortduren na 1 januari 2013 dient er een knip gelegd te worden qua toepassing van het geldende ‘boeteregime’.

Het college is bevoegd tot het vaststellen van bijgevoegde beleidsregels .

2. Besluitpunten college

- 1- Het college stelt de navolgende beleidsregels vast : “Beleidsregels bestuurlijke boete SZW 2015”.
- 2- Financiële consequenties: Het besluit heeft minimale financiële consequenties.
- 3- Het college zendt dit stuk ter informatie naar de commissie Samenleving.

3. Beoogd resultaat

Via het vaststellen van de beleidsregels wordt voldaan aan het verzoek van de Minister en wordt het beleid inzake het opleggen van bestuurlijke boetes in overeenstemming gebracht met de gevraagde wijzigingen naar aanleiding van de jurisprudentie.

4. Argumenten

Scheefgroei in de uitvoeringspraktijk wordt rechtgetrokken

De opgestelde beleidsregels dragen bij aan het rechte trekken van ondervonden 'scheefgroei' in de uitvoeringspraktijk waar het gaat om de proportionaliteit en evenredigheid bij het opleggen van boetes. De standaardboete vervalt en de maximumboetes worden alleen opgelegd in die gevallen waarin opzet aan de orde is. Dit vereist een gedegen individuele beoordeling van de boetewaardige gedraging, waarbij de persoonlijke omstandigheden van de betrokkene worden meegewogen.

Het is hierbij van belang om in ogenschouw te nemen dat het gaat om bestuurlijke boetes, bovenop de verplichte terugbetaling van ten onrechte verstrekte uitkering(en).

Kanttekeningen

Besluit maakt onderscheid in boete-oplegging voor en na 1 januari 2013

In de huidige uitvoering vindt reeds een individuele beoordeling plaats, waarbij de gedraging mede bezien wordt in het licht van de persoonlijke omstandigheden. Besluit heeft voor de Haarlemse praktijk minimale gevolgen.

Er is in de organisatie reeds een 'knip' gelegd met betrekking tot het opleggen van boetes waarbij voor een deel het 'boeteregime' van voor 1 januari 2013 en voor een deel het zwaardere regime van na 1 januari 2013 toegepast moet worden. In die zin hoeven de hierop betrekking hebbende zaken dan ook niet heroverwogen te worden zoals vermeld in artikel 2 lid 2 van de beleidsregels.

5. Financiële paragraaf:

Het besluit heeft minimale financiële consequenties. De minimum boete van € 150,- zal niet meer worden opgelegd naar aanleiding van de uitspraak van de CRvB en het verzoek van de Minister. Dat laat onverlet dat er nog steeds een boete opgelegd dient te worden waarbij een percentage van het benadelingsbedrag, gekoppeld aan de specifieke gedraging de hoogte bepaalt. Het aantal op te leggen boetes zal dan ook niet afnemen, hooguit de hoogte van de op te leggen boetes kan een wijziging ondergaan.

De beleidsregels vergen vooralsnog geen wijziging van de gemeentelijke begroting 2015 op het onderdeel 'opbrengst debiteuren'.

Om het eventuele effect van de toepassing van deze beleidsregels in financiële zin te kunnen meten zal er in januari 2016 een vergelijking gemaakt worden tussen het totaal aantal opgelegde boetes over 2015 en 2014. Mochten er toch vermeldenswaardige verschillen worden vastgesteld wordt hierover in de P&C gerapporteerd.

6. Uitvoering

Na ontvangst van het schrijven van de Minister zijn de lopende boetezaken stilgelegd in afwachting van de beleidsregels. Zodra besluitvorming heeft plaatsgevonden zal er gehandeld worden conform deze beleidsregels. Communicatie vindt op de geëigende wijze plaats.

7. Bijlagen

- 1) Beleidsregels bestuurlijke boete 2015
- 2) Brief Minister d.d. 16 december 2014

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester